

3. aprila 2020

**Saopštenje Predsedavajućeg i Potpredsedavajuće Lanzarote komiteta o
unapredjenju zaštite dece od seksualnog iskorišćavanja i zlostavljanja
u vreme pandemije COVID-19**

Suzbijanje širenja COVID-19 virusa i osposobljavanje naših sistema zdravstvene zaštite da se nose sa, do sada, nezapamćenom pandemijom je prioritet većine država članica Saveta Evrope od kojih su mnoge uvele stroge zabrane kretanja. Najveći broj dece je izolovan u bezbednom okruženju. Međutim, u ovakvim uslovima, veliki broj devojčica i dečaka mogu postati žrtve nasilja, uključujući i seksualnog zlostavljanja i iskorišćavanja. Stoga je od presudnog značaja da se proceni uticaj mera za suzbijanje COVID-19 krize, kao i da se prilagode rešenja sistema zaštite dece novoj situaciji. Odredbe Konvencije o zaštiti dece od seksualnog iskorišćavanja i seksualnog zlostavljanja ([the Lanzarote Convention](#)) su danas relevantnije nego ikada do sada i moraju se sprovesti.

U svojstvu Predsedavajućeg i Potpredsedavajuće Komiteta za sprovođenje Konvencije ([the Lanzarote Committee](#)) pozivamo sve države potpisnice da poštuju prava dece u skladu sa Konvencijom, koja nalaže da države primene konkretne mere radi zaštite sve dece i da, uvek i svuda, spreče i reaguju na sve slučajeve seksualnog zlostavljanja i iskorišćavanja.

Kako sve više zemalja uvodi zabranu kretanja, tragično je to da su mnoga deca, a posebno ona posebno osetljiva zbog mentalnog ili fizičkog invaliditeta, ili koja zavise od drugih zatvorena zajedno sa prestupnicima bilo kod kuće, u ustanovama socijalnog staranja, improvizovanim izbegličkim kampovima ili u ustanovama u kojima su lišena slobode. Države potpisnice su dužne da obezbede da sva deca budu izolovana u bezbednom okruženju.

Pored toga, zbog mera izolacije, deca provedu više vremena na internetu i zavise od društvenih mreža da ostanu u kontaktu sa svojim vršnjacima, da izraze svoja osećanja, da uče i odvratne pažnju od nastale situacije. Kako je naglasio [EUROPOL](#), seksualni prestupnici koriste ovu situaciju da prate (grumuju) decu preko interneta koja mogu postati žrtve seksualnog iznudjivanja, maltretiranja preko interneta ili seksualnog iskorišćavanja uz pomoć informacione i komunikacione tehnologije. Stoga je od ključnog značaja da se podigne nivo svesti o povećanom riziku na internetu.

[Globalno partnerstvo za okončanje nasilja nad decom](#) i [UNICEF](#), zajedno sa svojim partnerima iz Alijanse za zaštitu dece u humanitarnim akcijama, **su nedavno naglasili da sprečavanje iskorišćavanja i zlostavljanja dece i bezbedno prijavljivanje nedoumica i slučajeva moraju biti sastavni deo mera za sprečavanje i suzbijanje COVID-19.**

Urgiramo na sve potpisnice Lanzarote konvencije da sva deca budu informisana o njihovom pravu na zaštitu od seksualnog nasilja, kao i o uslugama i merama za postizanje ovog cilja. Mora se uspostaviti kontinuirani dijalog između nacionalnih, regionalnih i lokalnih vlasti, kao

i saradnja sa civilnim i privatnim sektorom u cilju redovnog razmatranja situacije, procene potreba i prilagodjavanja mera kako bi svi mogli da obavljaju svoju dužnost u prevenciji i suzbijanju seksualnog iskorišćavanja i zlostavljanja i pružanju pomoći žrvama seksualnog nasilja.

Kako pooštavanje mera zabrane kretanja može izložiti decu većem riziku od zlostavljanja, zapostavljanja, iskorišćavanja i nasilja, od najvećeg je značaja da deca i javnost znaju za mogućnost korišćenja SOS telefenskih linija za pomoć, kao da te linije budu u funkciji i dostupne i preko internet platformi 24 sata dnevno. S obzirom da pandemija COVID-19 nepovoljno utiče na kapacitete službi da pravovremeno reaguju na povećan broj poziva, države članice bi trebalo da im obezede dovoljno ljudskih resursa i opreme kako niko ne bi ostao bez odgovora.

Potrebno je ponovo obratiti pažnju na inicijative za podizanje nivoa svesti dece i njihovom informisanju, na deci prikladan način, o postojećim uslugama pomoći i podrške, kako fizičke, tako i psihološke, na koje oni imaju pravo. Ovo se može postići pokretanjem nacionalnih kampanja na internetu, postavljanjem materijala za podizanje svesti, a u cilju sprečavanja seksualnog iskorišćavanja i zlostavljanja dece, kao i ukazivanjem na već postojeće SOS linije u državama potpisnicama.

Roditeljima i starteljima koji se nalaze u izolaciji zajedno sa decom se mora pružiti pomoć u kontrolisanju emocija i ponašanja tokom ove krize. Pored toga, oni se moraju osnažiti da spreče i reaguju na sve slučajeve seksualnog zlostavljanja, uključujući i preko interneta. Moraju se učiniti napori da se podigne nivo svesti odraslih o merama koji oni mogu da preduzmu i zaštite svoju decu. Izolacija može biti prilika da se ojačaju veze i izgradi veće poverenje izmedju članova porodica.

Savet Evrope je izradio i preveo na više jezika seriju materijala za podizanje nivoa svesti, koji se mogu naći na posebnoj internet stranici: <https://www.coe.int/en/web/children/covid-19>

Poznato nam je da nekoliko vlada i nevladinih aktera imaju teškoća da odgovore na specifične izazove koje nameće ova pandemija u pogledu suzbijanja seksualnog nasilja nad decom. Snažno podržavamo sve države članice, kao i one sa statusom posmatrča da nastave sa naporima, kao i da obaveste Komitet o preduzetim merama u njihovim zemljama na email adresu lanzarote.committee@coe.int, kako bi smo mogli da učimo jedni od drugih i ojačamo kolektivne kapacitete za suzbijanje seksualnog nasilja nad decom. Savet Evrope će redovno ažurirati svoju internet stranicu posvećenu borbi protiv Koronavirusa i uticaju na decu dopunjavajući je najnovijim saznanjima i savetima iz evropskih i drugih država.

U borbi protiv COVID-19 pandemije, ne smemo zaboraviti da je nasilje nad decom takodje pandemija koja odnosi milione žrtava. Borimo se zajedno!

George Nikolaidis
Predsedavajući Komiteta

Christel De Craim
Potpredsednica Komiteta